

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/06/2024 09:24
Sayı: E-120.07.03-1440466
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : E-85112434-610-5106629

Konu : Soru Önergesi

7/7023 GK 63
7/8502 GK 89
7/8503 GK 89
7/9259 GK 101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 13.12.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04.-1339794 sayılı yazınız.
b) 24.01.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04.-1366886 sayılı yazınız.
c) 09.02.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04.-1376956 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (17 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 71BF24AE-3020-4812-852D-460FB89B4AD1 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA Bilgi için: Filiz FALANGÖK İşletme İşçisi
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131 Telefon No: (312) 470 50 97
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Türkiye

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT DİNDAR'IN 7/7023 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

“Ulaşılabilirlik Stratejisi ve Ulusal Eylem Planı” kapsamında yapılan çalışmalarda tüm Türkiye’de ulaşılabilirliğin öncelikle Bakanlığımıza bağlı ziyaretçi yoğunluğu olan müze ve örenyerlerinde ele alınmasının uygun olacağı düşünülmüş ve çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çerçevede çalışmalar sürdürülmekte olup tescilli müze ve hizmet binalarında binanın fiziki koşulları elverdiği ölçüde engellilere yönelik gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Yeni müze yapılarında ise engelli ulaşılabilirliği göz önünde tutularak proje ve uygulama çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, alan ölçeğindeki örenyerleri, arkeolojik sit alanları gibi alanlarda da Koruma Bölge Kurullarının kararları doğrultusunda engelli kişilerin sorunsuz olarak dolaşımının gerçekleştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Öte yandan, Genel Müdürlüğe bağlı diğer birimler, valilik ve belediye binası içinde ya da Bakanlığımız diğer birimleriyle aynı binada hizmet verdiği için diğer kuruluşlarla da ortak çalışmalar yapılmaktadır.

Çocuklar tarafından kültür varlıklarının önemini, neden korunmaları gerektiğinin ve kültür varlığı kaçakçılığının ülkemize verdiği zararların anlaşılmasını hedefleyen “Biri Arkeolog mu Dedi?” adındaki kitap Bakanlığımızca hazırlanarak 2021 yılında yayımlanmıştır. Çocukların arkeolog, arkeoloji, bilimsel kazı, kültür varlığı gibi terimlerle eğlenceli bir şekilde tanışmasını sağlayan ve e-kitap formatında da yayınlanan kitap aynı zamanda görme ve işitme engelli çocuklar için hazırlanmıştır. Bakanlığımız sosyal medya hesaplarında, Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü web sitesinde ve çocuklar için hazırlanan Kültür Koruyucuları isimli web sitesinde yayınlanan kitaba <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-335951/biri-arkeolog-mu-dedi--cocuk-hikaye-kitabi.html> ve <https://kulturkoruyuculari.ktb.gov.tr/TR-290894/engelsiz-kitap.html> linklerinden ulaşmak mümkündür.

Ayrıca, görme engelli bireylerin müzelere erişiminin kolaylaştırılması, sesli uygulamalarla duyarak ve dokunarak müzeyi deneyimlemeleri amacıyla Genel Müdürlüğe bağlı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğünce “Görme Engelli Bireylerin Müzelere Erişimi” projesi hayata geçirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında müze envanterine kayıtlı olan ve müze ziyaretlerinde en çok ilgiyi çeken taşınır kültür varlıklarından 22’sinin ölçeklendirilmiş replikaları, bu eserlere ait Braille

alfabesiyle yazılmış bilgilendirme panoları, dijital tablet ve sesli rehber, görme engelli bireylerin hizmetine sunulmuştur.

Bakanlığımız (Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü)'ca;

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı tüm hizmet binaları, mekân ve alanlar engellilerin erişilebilirliğine uygundur.

Herhangi bir ayırım gözetmeksizin, tüm vatandaşlarımız için etkinliklerin internet üzerinden duyurulduğu uygulamalar hayata geçirilmiş olup Genel Müdürlüğe bağlı sanat birimlerince gerçekleştirilen tüm etkinliklerden engelli vatandaşlarımız ücretsiz olarak faydalanabilmektedir.

Bakanlığımız (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü)'ca;

Yeni yapılan ve yapılandırılan kütüphane binaları projelerinde engelli kullanıcılarımıza yönelik hizmet alanları yer almaktadır. Bu amaçla, müstakil engelli kütüphane hizmeti yerine halkla bütünleşik, ortak kullanım odaklı sosyal hizmet mekânları yapılmaktadır. Yerleşik kütüphane hizmetlerinden yararlanamayan vatandaşlarımız için engelli erişimine uygun yeni gezici kütüphane araçları tercih edilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren 1.288 halk kütüphanesi bulunmaktadır. Yeni yapılan veya yeniden yapılandırılanlar dışındaki kütüphanelerde erişebilirlik için uygun olmayan mekân ve alanların (tuvalet, mediven, asansör yol ve geçitler, otoparklar, ulaşım servisleri ve diğer ilgili yerler) erişilebilir olması için çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımızın, 2013 yılından sonra yaptırdığı 11 yeni kütüphane binası engelli erişimine uygun olarak tasarlanmıştır. Ayrıca, yatırım programında yapımları devam eden ve projeleri hazırlanan yeni kütüphane binaları engelli erişimine uygun olarak projelendirilmektedir.

Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünün görev alanına giren mevzuatın Braille alfabesiyle (kabartma harfli) yazılmış olarak yayınlanmasına yönelik hazırlıklar sürmektedir. Ayrıca, kütüphanelerimizde kabartma harfli yönlendirme ve kılavuzlar kullanılmaya başlanmış olup tüm kütüphanelerde uygulanması için çalışmalar devam etmektedir. Genel Müdürlüğe bağlı halk kütüphanelerinde toplam 1.826 kabartma harfli kitap ile görme engelli vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir.

Son on yılda ülkemizde Braille tekniği ile ISBN alarak üretilen kitap sayısı 80'dir. 2021, 2022 ve 2023 yıllarında 70 çeşit kitaptan 3.000 adet alınarak kütüphanelere

dağıtımını yapılmıştır. Sonraki yıllar için de görme engelliler tarafından istek yapılan kitapların satın alma işlemleri bütçe imkânları çerçevesinde devam edecektir.

Millî Kütüphane Konuşan Kitaplık Görme Engelliler Merkezinde, gönüllü okurlar aracılığıyla görme engelli üyelerimizin talepleri doğrultusunda kitaplar seslendirilmektedir. 6 bini aşkın sesli kitabın yer aldığı Milli Kütüphane arşivinde başta sınavlara hazırlık kitapları olmak üzere güncel ve klasik edebi eserlerden oluşan; roman, şiir, deneme, öykü, psikoloji gibi farklı kategorilerde eserler bulunmaktadır. Milli Kütüphane dışında 3 kütüphanede daha gönüllü sesli kitap çalışmaları devam etmekte olup üretilen sesli kitapların kontrol ve teknik işlemleri tamamlandıktan sonra okuyucuların hizmetine sunulacaktır.

Üyelik süreçlerini tamamlayan görme engelli vatandaşlar, kitaplara özel olarak tasarlanmış web sayfası üzerinden gelişmiş arama seçeneklerini kullanarak ulaşabilmekte; kitabı dinlerken kısa yol tuşlarından da yararlanabilmekte, seslendirilmesini istedikleri kitapları ve görüşlerini aynı sayfadan iletebilmektedirler. Zaman, mekân ve donanım engeli olmadan AppStore ve Google Play üzerinden Konuşan Kitaplık Mobil Uygulamasına ücretsiz olarak erişebilmekte ve arşivdeki kitapları cep telefonları üzerinden dinleyebilmektedirler. Uygulama, üyelerin ekran okuyucu programlar aracılığıyla kullanabilecekleri şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca, talep eden üyelere istedikleri kitaplar DVD'ye yüklenerek adreslerine ücretsiz olarak gönderilmektedir.

2015 yılı Ağustos ayında açılan yeni web sayfasıyla birlikte, her Cuma günü kontrolü ve teknik düzenlemesi biten sesli kitaplardan 5 tane olmak üzere ayda 20 kitap web sitesine eklenmekte, web sayfasında en çok dinlenen kitaplara ilişkin düzenli istatistikler yayınlanmaktadır.

Genel Müdürlük tarafından 2022 yılında İstanbul'da düzenlenen Uluslararası Yayıncılık Haftası (Publish-ist) kapsamında, Yayıncılık Fikir Maratonu'nda birincilik ödülü almaya hak kazanan Kitaba Bak Projesi (İşitme Engelliler Video Kitap Platformu Projesi), geliştirilen İOS ve Android'e uyumlu Kitap+Mobil Uygulaması ile 2023 yılında hayata geçirilmiştir.

Dünyada bir ilk olma özelliğine sahip olan Kitap+Mobil Uygulaması ile üretilen video kitaplar, işitme engelli bireylerin eğitim ve okuma kültürü alanında gelişmesini sağlamanın yanında sektöre, herkes için erişilebilir yayıncılık bağlamında teknoloji desteği ile üretilmiş yeni bir ürün kazandırmış olacaktır.

İçeriği ile yaygınlaşabilir ve ölçeklenebilir özelliğe sahip Kitap+Mobil Uygulaması kapsamında resimli çocuk kitapları, uzman işaret dili çevirmenleri tarafından, duygu ve soyut kavramların anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla drama yöntemi kullanılarak çevrilmektedir. Çeviri sürerken kitapta yer alan ilgili metin,

renkli vurgu (highlight) ile işaretlenmekte, işitme engelli bireyin, sözcük ve cümle yapılarını anlamlandırması sağlanmaktadır. Çevirmenin arkasında konumlandırılan sayfalardaki karakterlere animasyon yardımı ile hareket kazandırılarak çocukların kitaba olan ilgisini sürdürmenin yanı sıra zihinlerindeki imgelemin beslenmesi amaçlanmaktadır. Hali hazırda Kitap+Mobil Uygulaması sistemine 100 video kitap yüklenmiş bulunmaktadır.

Uygulama, ülkemizdeki işitme engelli bireylerin yetersiz kaldıkları Türkçeyi geliştirirken Türk işaret dilinde kullandıkları kelime sayısını da artırma imkânı sağlamakta olup dünya üzerinde mevcut 150'ye yakın işaret diline uyarlanabilme özelliğine sahip olmasıyla tüm dünyadaki işitme engellilere yönelik uygulamalara örnek teşkil edebilecek niteliktedir.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren halk kütüphanelerinde engelli erişimi kriterlerine sahip kütüphanelere Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından "Erişilebilirlik Belgesi" verilmektedir. Genel Müdürlüğe bağlı 8 kütüphane Erişilebilirlik Belgesi almış olup diğer kütüphanelerde çalışmalar devam etmektedir.

Denizli ve Malatya İl Halk Kütüphanelerinde erişilebilir navigasyon sistemleri kullanılmaya başlanmıştır. Görme engelli kullanıcılar için geliştirilen erişilebilir navigasyon sistemi 0-200 metre aralığına kadar sinyal yayarak kullanıcıların bluetooth 4.0 ve üzeri uyumlu akıllı telefonlarıyla etkileşime geçmekte ve mobil uygulama aracılığıyla kütüphane içinde görme engelli kullanıcılara sesli navigasyon hizmeti sunmakta olup çalışmanın diğer halk kütüphanelerinde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız (Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğü)'ca;

Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin ve Vakıfların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik kapsamında, engellilere yönelik kültürel etkinliklerin yer aldığı projelere mali destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız (Sinema Genel Müdürlüğü)'ca;

Sinema Genel Müdürlüğü hizmet binası girişi ve asansörü engelli grupların erişebilmelerine uygundur.

Genel Müdürlük arşivinde sesli betimlemeye sahip 7 sinema filmi yer almaktadır.

Bakanlığımız (Yunus Emre Enstitüsü)'ca;

Yunus Emre Enstitüsünün yurt içindeki binalarının tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun hâle getirilmesine, internet sitesinin “e-erişilebilir” olmasına yönelik çalışmalara yakın zamanda başlanması planlanmaktadır. Erişilebilirliğe uygun olmayan mekân ve alanların erişilebilir hâle getirilmesine yönelik planlama süreci devam etmektedir.

Enstitünün Ankara merkez teşkilatında, ilgili Kanun’a uygun sayıda engelli statüsünde personel görev yapmaktadır.

Enstitünün YouTube hesabında, görme engelli bireylerin de yararlanabileceği ve Türkçesini geliştirebileceği 200’ün üzerinde Türkçe öğretimi videosu yer almaktadır. Enstitü bünyesinde kurulan Türkçenin Sesi Radyosu marifetiyle görme engelli bireylerin Türkçe öğrenmelerini destekleyen yayınlar yapılmakta olup radyonun genel ağ sayfasında görme engelli bireylerin de Türkçe öğrenme süreçlerinde istifade edebilecekleri birçok içerik bulunmaktadır.

Enstitünün yurt dışındaki temsilciliklerinde bulunan kütüphanelerinden engelli bireylerin de istifade edebilmesi amacıyla planlamalar yapılmakta olup Braille alfabesi ile basılmış eserlerin bu kütüphanelerde yer almasına yönelik çalışmalara yakın zamanda başlanması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız (Personel Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız personelinin İşaret Dili Eğitimi almasına yönelik çalışmalar mevcuttur. Bu itibarla, Bakanlığımızın personele yönelik eğitimlerde kullandığı Uzaktan Eğitim Kapısı platformunda, İşaret Dili üzerine üç farklı seviyede eğitim tüm personelin istifadesine açılmıştır. Tüm personelin söz konusu eğitimleri alması teşvik edilmekte olup yüz yüze eğitim programları da planlanmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 53’üncü maddesine göre, kurum ve kuruluşların bu Kanun kapsamında çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırma zorunluluğu bulunmaktadır. Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının toplam kadro sayısının %3’ü dikkate alınarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından engelli personel atanması talebinde bulunulmuştur.

Şube Müdürü ve üzeri kadrolara görevde yükselme sınavı ile atama yapılmakta olup sınavda başarılı olan engelli personelin atamaları gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız (Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca yürütülen kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin bildirimlerin engelli vatandaşlara ulaştırılabilmesini teminen 2022 yılı içinde engelsiz.ktb.gov.tr web sitesi hazırlanarak yayına alınmıştır. Söz konusu sitenin erişilebilirlik olanaklarından, turkiye.gov.tr platformu üzerinden yürütülen entegre uygulamalarda yararlanılmaktadır.

Bunların dışında, doğrudan görme engelli vatandaşlarımızın kullanımına yönelik hazırlanmış olan sesli kitapların e-devlet platformu üzerinden temin edilebilmesi için ayrı bir hizmet (Milli Kütüphane Görme Engelliler İçin Sesli Kitapların Postayla Gönderim Talebi) tanımlıdır.

Bakanlığımızca yeni oluşturulan ya da mevcut olup güncelleme çalışmaları sürdürülmekte olan e-devlet hizmetlerinin geliştirilmesinde engelli vatandaşların erişim olanaklarını artıracak önlemler eklenmektedir. Engelli vatandaşların kullanımına konu olabilecek tüm hizmetlerde gerekli erişilebilirlik özelliklerinin ilgili platformlara 2024 yılı sonuna kadar eklenmesi planlanmaktadır.

Bakanlığımız (Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı)'ca;

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı tüm yerleşke ve binalar engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün görev alanında bulunan yerleşke ve binaların büyük çoğunluğu tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun olmakla beraber, tescilli kültür varlığı vasfına haiz bir kısım mekânlar tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun değildir. Genel Müdürlüğün web sitesi e-erişilebilir durumda olup <https://engelsiz.vgm.gov.tr/> adresinden ulaşılabilmektedir.

Tescilli kültür varlıklarından engel gruplarının erişilebilirliğine uygun olmayanlar, restorasyon projelerinin onaylanması aşamasında tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun hale getirilmesi yönünden değerlendirilecektir. Engel gruplarının erişilebilirliğine uygun olmayan diğer hizmet binaları ise yatırım programları ve ödeme imkânları çerçevesinde tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun hale getirilecektir.

Genel Müdürlükte, 657 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesine göre 43 engelli personel çalışmakta olup engelli memur doluluk oranı %86'dır. İlgili mevzuat gereğince, engelli personel açığının giderilmesi amacıyla 7 engelli personel talebinde bulunulmuştur. Ayrıca, 4857 sayılı İş Kanunu'na göre, engelli işçi çalıştırma

yükümlülüğü kamu iş yerlerinde elli ve daha fazla işçi çalıştırılan her bir iş yeri için %4 olması gerekmekte olup 2023 yılı itibarıyla açık engelli işçi kontenjanı bulunmamaktadır.

Genel Müdürlük bünyesinde şube müdürü ve üzeri kadrolarda 4 engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız (Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü)'ca;

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı hizmet binası ve sahnelerinde engelli vatandaşların kullanımı için engelli asansörü, engelli tuvaleti ve rampalar bulunmakta olup mevcut binalarda erişilebilirliğin artırılması için hassasiyet gösterilmektedir. Genel Müdürlük web sitesinde, engelli vatandaşların erişimini sağlamaya yönelik yenileme çalışmaları başlatılmıştır.

Genel Müdürlükte, 657 sayılı Kanun kapsamında istihdam edilen toplam memur sayısı 454 olup anılan Kanun'un 53'üncü maddesi uyarınca engelli istihdamın kontenjanı 14 olmasına rağmen 15 engelli personel çalıştırılmaktadır. Şube Müdürü ve üzeri kadrolarda 2 engelli personel görev yapmaktadır.

Genel Müdürlükçe, engelli vatandaşların temsillerden ücretsiz yararlanmaları sağlanmakta olup 2023 yılında 9.574 engelli vatandaş ücretsiz olarak tiyatro ile buluşturulmuştur.

İlk kez 2011 yılında gerçekleştirilen "Görme Engelli Çocuklar için Okuma Tiyatrosu" projesiyle görme engelli çocukların da festivallere katılımları sağlanmaktadır. Ankara Devlet Tiyatrosu sanatçılarının seslendirdiği oyunlarla görme engelli çocukların tiyatro sanatı vasıtasıyla sosyal hayata katılımlarının artırılması amaçlanmaktadır.

SERÇEV ile yapılan iş birliği sayesinde, serebral palsili çocuklar sahneye çıkarılıp küçük bir gösteriyle seyircilerin farkındalık kazanması sağlanmaktadır. 2023 yılında ilk kez otizmli çocuklar için maskarla okuma tiyatrosu gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız (Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü)'ca;

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü hizmet binası ve bağlı İl Müdürlüklerinde engellilerin sanatsal faaliyetleri izleyebilmesi yönünde rampa düzenlemeleri, görme engelli zemin çalışmaları, yönlendirme tabela çalışmaları, tuvalet düzenlemeleri, otopark düzenlemeleri, kaldırım eğim çalışmaları, asansör buton ve ses düzenlemeleri yapılmış olup erişilebilirlik için eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir.

657 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesi uyarınca 9 engelli personel istihdam edilmesi gerekmekte olup Genel Müdürlük ve bağlı İl Müdürlüklerinde belirtilen sayıda engelli personel çalışmaktadır.

Genel Müdürlüğün Bilet Yayınlarının Satış Usul ve Esasları uyarınca tüm temsillere engelli vatandaşlar tarafından ücretsiz olarak katılım sağlanabilmektedir.

Bakanlığımız (Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı)'ca;

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı görev alanındaki hizmete açık bulunan 21 binada engellilerin erişilebilirliğini sağlamak açısından 1 engelli asansörü, 1 elektrikli rampa, 3 rampa, 5 engelli tuvaleti bulunmaktadır. Erişilebilirliğe uygun olmayan mekân ve alanlar tarihi binalar olup bu alanlardaki planlamalara bağlı olarak çalışmalar yapılacaktır.

Başkanlığın, 657 sayılı Kanun kapsamında istihdam ettiği memur personel sayısına göre engelli istihdam kotası 6 olup 5 engelli memur görev yapmaktadır. 3713 sayılı Kanun kapsamında yapılacak atamalarda personel talebinde bulunulması planlanmaktadır.

Bakanlığımız (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı)'ca;

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının hizmet binası engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Başkanlıkça kullanılan TBBS, TMBS, OBYS ve EBYS gibi sistemlerin kimlik doğrulama, belge-evrak sorgulama/doğrulama işlemleri e-devlet uygulamasının kendi ara yüzü üzerinden yürütülmektedir. Dolayısıyla bu hizmetler e-devlet uygulamasının engellilere sunduğu erişim imkânı çerçevesinde sunulmaktadır.

Başkanlığın internet sitesinin yenileme çalışmaları devam etmekte olup çalışmalar neticesinde engelli vatandaşlara hitap etmesi amaçlanmaktadır.

Başkanlık tarafından oluşturulan ve güncelleme çalışmaları devam eden Dijital Kültür Platformu vasıtasıyla diasporaya ilişkin konularda sesli eserler de paylaşılmış olup engelli grupların tamamını kapsayacak içeriklerin hizmete sunulması hedeflenmektedir. Söz konusu platform Başkanlıkça desteklenen eserler hususunda dijital bir kütüphane niteliğinde olup engelliler için erişilebilir hale getirilmesi çalışmaları planlanmaktadır.

Bakanlığımız (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı)'ca;

Başkanlık hizmet binasının engellilere yönelik erişilebilirliğini sağlamak için hizmet binasının bakım ve onarım projesi üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Proje kapsamında tuvalet, asansör, braille alfabesi ve otoparklar engelli erişimine uygun hale getirilmiş olup diğer ilgili alanların da engelli erişimine uygun hale getirilmesi planlanmaktadır.

Başkanlıkta, 657 sayılı Kanun ve 4857 sayılı İş Kanunu'na göre boş engelli kadrosu bulunmamaktadır.

Bakanlığımız İlgili Kurumu Olan Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan Alınan Yazıda;

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu merkez hizmet binasındaki asansörler engellilerin erişilebilirliği açısından uygun olup hizmet binasının giriş katında engelli tuvaleti mevcuttur. Ayrıca, bina girişlerinde engellilerin kullanabilmesi için engelli rampası bulunmaktadır. Engelli personelin talebi halinde işe geliş-gidişini sağlamak amacıyla engelli asansörüne sahip özel tasarlanmış engelli servis aracı mevcuttur.

İstanbul'da Bölge Temsilciliği olarak kullanılmakta olan bina 2020 yılında, engellilerin erişimi ile ilgili yönetmeliklere uygun olarak inşa edilmiştir. İzmir'de Bölge Temsilciliği olarak kullanılmakta olan binanın girişine engelli rampası yapılmıştır.

Üst Kurulun 19.12.2023 tarihi itibarıyla, 626 olan dolu kadro sayısının %3'üne karşılık istihdam edilmesi gereken engelli personel sayısı 19 olup 16 engelli personel istihdam edilmektedir. 3 engelli personelin istihdamı için 2024 Ekim ayında, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı <https://kamueuygulama.sbb.gov.tr/> internet adresi üzerinden açılacak "Kamu E-Uygulama" linki içerisinde yer alan "Talep Giriş" kısmından kontenjan tahsisi yapılacaktır. İstihdam edilen engelli personelden 1'i müdür kadrosunda görev yapmaktadır.

Üst Kurul tarafından işaret dilinin yaygınlaştırılması ve engellilerin erişebileceği eser sayısının arttırılmasına yönelik çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

RTÜK Medya ve Çocuk Dergisi

İlk sayısı Ocak 2023'te yayımlanan dergi, 9 yaş ve üzeri yaş grubundaki çocuklara medya okuryazarlığı farkındalığı ve bilinci kazandırmak amacıyla hazırlanmış olup teknoloji ve uzay alanında pek çok içerik bulundurmaktadır. Kurumsal web sitesinden erişilebilen derginin, engelsiz erişime uygun olması

amacıyla sesli betimlemesi, ayrıntılı alt yazısı ve işaret dili çevirisi de yapılmıştır. Derginin iç kapağında yer alan kare kod ile engelsiz erişime ulaşabilmektedir.

Medya ve Çocuk Dergisi engelsiz erişime tam açık olma özelliği taşımaktadır. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Erişilebilirlik Logosu'nu kullanmaya hak kazanan ilk dergi olmuştur. Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu tarafından Anadolu Üniversitesi ev sahipliğinde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi iş birliğinde bu yıl 11. kez gerçekleştirilen "Bilişim Teknolojilerinde Evrensel Tasarım Uluslararası Engelsiz Bilişim Kongresi 2023 (BİLTEVT'2023)"te Medya ve Çocuk Dergisi "Engelsiz Bilişim Medya Ödülü" kategorisinde ödül kazanmıştır.

Medya Okuryazarlığı Çizgi Filmleri

Okul öncesi yaş grubu için medyanın daha aktif, sağlıklı ve bilinçli kullanılması hususunda kaynak teşkil etmesi amacıyla Reklamlar, Zaman Kullanımı, Kurgu ve Gerçek, Medyanın Etkileri ve Doğru Bilgi gibi beş farklı başlıkta medya okuryazarlığı çizgi film serisi hazırlanmıştır. Beş adet çizgi filmin her biri, engelli dostu yapım olması amacıyla işaret dili çevirisi ve sesli betimle ile ayrıca desteklenmiştir.

Lise Yaş Grubuna Yönelik Medya Okuryazarlığı Videoları

Medyanın sağlıklı, etkin ve daha bilinçli kullanılması konusunda farkındalığın artırılmasını sağlamak amacıyla lise yaş grubuna yönelik; Medya Okuryazarlığı, Medya Okuryazarlığının Önemi, Medyanın Dili, Dijital Ayak İzi, Doğru Enformasyon, Medya Diyeti, Medyanın İkna Yöntemleri, Medyanın Sağlığımıza Etkileri, Medyanın Kültürümüz Üzerindeki Etkileri, Medyada Hak ve Sorumluluklar konularını detaylı olarak ele alan 10 medya okuryazarlığı videosu hazırlanmıştır. Videoların tam erişime uygun olması amacıyla işaret dili çevirisi, sesli betimlemesi ve ayrıntılı alt yazı versiyonları da oluşturulmuş olup medya okuryazarlığı web sitesinde ve kurumsal hesaplarda paylaşılacaktır.

Bakanlığımız (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu)'ca;

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bağlı Kurumlarına ait binalar tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Yüksek Kurum bünyesinde genel ağ sayfalarında engellilere yönelik, içeriğin daha erişilebilir olmasını sağlayacak tasarımlar hazırlanmaktadır. Tasarımlar daha çok görme güçlüğü çekenlere göre hazırlanmıştır. Ayrıca, Türkçe Sözlük mobil uygulamasında görme engelliler için ekranlardaki öğeleri seslendirmeye yarayan erişilebilirlik özellikleri kullanılmaktadır.

Yüksek Kurum ve bağlı Kurumlarında yasal istihdama göre 8 engelli personel istihdam edilmesi gerekmekte olup açık olan 2 engelli kadrosuna atama yapılmak üzere E-KPSS'ye yerleştirme talebinde bulunulmuştur.

Yüksek Kuruma bağlı Kurumların yayınları içinde Braille alfabesi ile yazılan Prof. Dr. Yusuf Akçura'nın "Üç Tarz-ı Siyaset" adlı eseri bulunmakta olup eserin türü "Düşünce Tarihi"dir. Ayrıca, Engellilerin Kurum eserlerinden faydalanabilmesi için Milli Kütüphane ile ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Yüksek Kuruma bağlı Kurumların kütüphanelerinde görme engellilerin faydalanabilmesi için bilgisayar ortamında katalog taraması planlanmaktadır. Türk Tarih Kurumu Başkanlığında bulunan ihtisas kütüphanesi erişilebilir durumdadır.

Bakanlığımız (Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı)'ca;

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığınca uygun olan ziyaret noktalarında yürüyüş rampaları yapılmaktadır. Tarihi Alanda bulunan birçok noktada erişilebilirlik için uygun tuvaletler mevcut olup tekerlekli sandalye ile gezilmesi mümkün olan noktalarında ziyaretçilere tekerlekli sandalye hizmeti verilmektedir.

Kilitbahir Kale Müzesi ve Anadolu Hamidiye Tabyası Tarih Müzesi tescilli yapılar olduğundan müdahale yapılamamaktadır. Bu nedenle engelli ziyaretçiler için de "Engelsiz Müze" kurulumları gerçekleştirilmiştir.

Başkanlıkta, %4 yasal engelli istihdam oranının tamamı karşılığında engelli personel istihdam edilmektedir.

Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezinde bulunan 11 sinevizyon odasında gösterimi yapılan filmlerde işaret dili ile anlatım yapılmaktadır. Merkezde, engelli ziyaretçilere tekerlekli sandalye, şarj ünitesi, engelli tuvaleti, asansör ve yürüyüş bantları ile hizmet sağlanmaktadır.

Başkanlığın web sayfasında yer alan "Engelsiz Erişim" bölümünde "İşaret Dili İle Çanakkale Muharebeleri" anlatılmaktadır. Yine "Engelsiz Erişim" bölümünde yer alan Sesli Kitaplar da Başkanlığın yayınları olan "Gelibolu Tarihî Alan Rehberi, 10 Ağustos 1915 Conkbayırı Süngü Hücumu ve Çanakkale 1915" ziyaretçiler için seslendirilmiştir.

Başkanlığın yayınları arasında Braille alfabesi ile hazırlanmış "Gelibolu Tarihi Alanı Gezi Rehberi, Gelibolu Tarihi Alanı Ziyaret Adabı ve Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezi" kitapçıkları bulunmaktadır.

Kilitbahir Kale Müzesi içerisinde yer alan “Engelsiz Müze”de Braille Alfabeti ile hazırlanan panoda Kale ve tarihi hakkında bilgi ve sesli rehberlik hizmeti verilmektedir.

Başkanlığa bağlı müzeler için sanal tur hazırlıkları devam etmektedir.

Bakanlığımız (Kapadokya Alan Başkanlığı)’ca;

Kapadokya Alan Başkanlığı hizmet binası ile Başkanlığa ait tuvalet, merdiven, asansör, yol ve geçitler, otoparklar, ulaşım servisleri ve diğer ilgili tüm alanlar erişilebilirliğe uygundur.

Başkanlığın internet sitesi 2024 yılı sonuna kadar engelli bireylerin erişimine uygun hale getirilecektir.

Başkanlığın, 2019 yılında kurulduğu günden bugüne kadar yapılan vadi ve çevre düzenlemesi projelerinde engelli bireyler için erişilebilir olması dikkate alınmıştır.

Bakanlığımız (Uludağ Alan Başkanlığı)’ca;

Uludağ Alan Başkanlığı hizmet binası ile Başkanlığa ait tuvalet, merdiven, asansör, yol ve geçitler, otoparklar, ulaşım servisleri ve diğer ilgili tüm alanlar erişilebilirliğe uygundur. Başkanlık 2023 yılında kurulmuş olup yapılacak olan projelerin tümünde engelli bireylerin erişiminin kolaylaştırılması planlanmaktadır.

Başkanlığın teşkilatlanma çalışmaları devam etmekte olup internet sitesinin, 2025 yılı sonuna kadar engelli bireylerin erişimine uygun hale getirilmesi planlanmaktadır.

Teşkilatlanma çalışmaları devam eden Başkanlıkta engelli istihdamı bulunmamaktadır.

Bakanlığımız (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü)’ca;

Tekerlekli sandalyeli engelli konuklar, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası konser alanına ön protokol kapısından girebilmekte, otopark girişlerinde asansör vasıtası ile kolaylık sağlanmakta, konser salonuna özel alandan giriş yaparak ayrılmış alanda konser izleyebilmektedirler.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binasında, otopark ve girişlere engelli rampaları yapılmıştır. 3 tekerlekli sandalye ve tüm kat geçişlerinde asansörler bulunmaktadır. Görme Engelli konuklar için düşünülen yol ve Braille alfabesi ile

yazılmış yönlendirici levha ve afişlerin uygulamasına 2024 yılında geçilmesi planlanmaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü emrinde 19.12.2023 tarihi itibarıyla 657 sayılı Kanun'a tabi 14 memur, 4857 sayılı Kanun'a tabi 76 işletme işçisi, 696 sayılı KHK kapsamında sürekli işçi statüsünde 26 olmak üzere toplam 116 engelli personel görev yapmakta olup engelli personel açığı bulunmamaktadır.